

Jedlik Ányos emlékkiállítás

(Forrás: *Könyv és Nevelés* 7 (2005) No. 3. pp. 97–98.)

Az 1620-as évek közepén a jezsuita rend vezetői *Dalos Miklós* püspök felkérésére úgy döntöttek, hogy Győr városában is letelepednek, ahol templomot, rendházat iskolát és ahhoz kapcsolódó könyvtárat is alapítottak. Különösen fontos volt a gimnázium alapítása (1627), mert az ellenreformációt elsősorban jól képzett, széles látókörű emberek nevelésével akarták támogatni. Így nem csak az ország egyik első barokk épületegyüttesét építették fel, hanem jól szervezett, igényes oktatás feltételeit is megteremtették. A jezsuita rend 1773-as feloszlata után 1802-ben a bencés rend kapta meg a rendházat és hozzá tartozó iskolát, azzal a feltétellel, hogy eddigi munkájuktól eltérően tanítaniuk is kell. Ahogyan a pannonhalmi bazilika tornyán lévő mozaikon ábrázolták a jelenetet: *I. Ferenc király* a „*Docete*” (tanítsatok) - feliratú oklevelet adja át *Novák Krizosztom* akkori főapátnak. Ettől kezdve a bencések olyan iskolát akartak megvalósítani, amely mind a lelkeség, mind a tudományok, mind az egyetemes kultúra területén maradandót tud a diákságnak nyújtani.

Ezért tekintették fontosnak, hogy a színvonalas oktatás érdekében a bencés szerzetesek a tudományok magas szintű művelői legyenek. A bencés gimnázium tanárai a szó legszorosabb értelmében tudós tanárok voltak, akik szakterületük kiváló művelői, kutatói voltak. Ennek, az egyrészt hagyományokon nyugvó, másrészt azonban az újat kereső oktatásnak részesei voltak, többek között: *Kisfaludy Sándor* és *Károly*, *Reguly Antal*, *Deák Ferenc*, *gróf Batthyány Lajos*, *Xantus János*, *Petz Lajos*, olyan tanárok mellett, mint *Czuczor Gergely*, *Rónay Jácint*, *Rómer Flóris*, *Vaszary Kolos* és nem utolsósorban *Jedlik Ányos*.

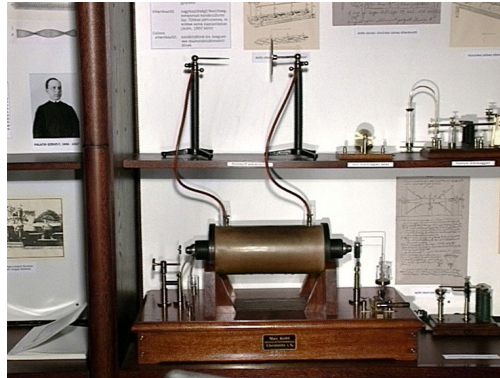
Jedlik Ányos forgonya

Jedlik Ányosnak, a tudós tanár munkásságának tiszteletére a Jedlik Ányos Társaság és a győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium 1994-ben egy állandó kiállítást hozott létre a gimnázium épületében. A „Jedlik Ányos állandó kiállítás” nem csupán néhány személyes tárgy bemutatásával kívánt emléket állítani a tudós tanárnak, a bencés szerzetesnek, hanem olyan tudomány- és technikatörténeti kiállítás is kívánt lenni, amely megismertet életművének legjelentősebb

alkotásaival is. Így – az adott történeti környezetben – válik láthatóvá Jedlik Ányos munkássága, tudományos felfedezései.

A termet úgy alakították ki, hogy a látogató Jedlik Ányos munkásságának bemutatásán túl képet kapjon az általa művelt tudományágak nagyobb összefüggéseiről is. Az egyes kutatási területek olyan sorrendben szerepelnek a tárlókban, ahogyan azokkal egykor Jedlik Ányos foglalkozott. A kiállított darabok között kiemelt helyet kaptak az általa készített eszközök, illetve azok hiteles másolatai. Szerencsére a gimnázium szertárában nagyon sok egykorú gép is megmaradt, amelyeket a Győrbe visszatérő nyugdíjas professzor maga is bemutatathatott.

Az eszközök zömét a látogatók működés közben is megfigyelhetik.

Szikrainduktor